

Szerkesztőségi iroda:

Főút. Szt. Ferenciek háza, emelet, balra. — Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Előfizetési árak:

Egyes évre . . . . . 4 Ft
Fél évre . . . . . 2 Ft
Negyed évre . . . . . 1 Ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések meg elfogadásának:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Beesten:
Schalek H., Dukcs M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl
Brüben: Stern M.

Nyiltér petisora 10 kr.

MURAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi társadalmi és szociális szocietás”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár”, a „Muraközi Takarékpénztár” és „Onyegyházi szocietás” és a Muraköz-hegyvidéki közművelődési „Onyegyházi” hivatalos közlönye.

Kiadóhivatal:
Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyiltérre és hirdetések.
Hirdetéseik jutalmatlanok

A kisdiednevelésről.

A társadalmi szervezetnek egyik lényeges feltétele, hogy minden ember kiskorától kezdve nevelésben és oktatásban részesüljön. A nevelés a gyermek születésénél kezdődik, hogy vegye kezdetét a szülői nevelés, míg az egyén kifejtett erkölcsi és értelmi tulajdonainál fogva önmagát tovább művelheti.

A gyermek életének első szakában a neveléshez elengedhetetlen az anyai szeretet (józan okossággal párosulva). Nem így a gyermek későbbi szakában. Az öntudatra ébredt gyermeki lélek erőinek tevékeny fejlődésénél már nem pótolhatja az anyai sziv a nevelőt, kinek a műveltség alapelveit a lelki fejlődés törvényei szerint kell lerakni.

Sok idő kellett arra, hogy az emberek rájöjtek, hogy kell lenni oly intézeteknek, melyekben a kisdiedet neveltetését biztos és gyümölcsöző alapokra fektessék. Ma már azonban ott van gondolkodó ember, aki a kisdiednevelés ügyét felvágásának a minél nagyobb mérvű terelgésének szűk-ségességét kétségbe vonná.

Mi tehát a kisdiednevelés, — illetve mi célja, a kisdieddóv — intézeteknek?

A kisdieddóv feladata: óvás, nevelés és fejlesztés.

I.
Az óvást az óvoda a testre és lélekre egyaránt kiterjeszti s különösen pedig: A testi erőket veszélyes behatásoktól megóvva, ellenben a gyermek épségét és egészségét előmozdítja (alkalmas testgyakorlat, élelves tisztaság levegőt sat.)

A kedélyt illetőleg figyelmet fordít arra, hogy a kisdiedek vidám kedélyekben, nemes érzelmeikben meg ne támadtassanak (durva bánásmód, rossz példa, kedélyizgatás), ellenben a kisdiedóvoda oda törekszik, hogy a gyermek vidám kedélye fentartassék, nem sítessék (szelid bánásmód, nemes érzelmek ápolása).

Az óvoda az értelmi tehetségek meg erősítésétől szigorúan őrizkedik, s az óvást a fejlesztésnek áldozatul nem hozza.

II.
Érzés és cselekvés (mert az akarat a kisdiednél mindig cselekvéssel jár) a gyermeki lélek legelső erői, érzelmei és cselekvései szabályozása tehát a nevelés legelső feladata, mely szabályozásnak ezen korban a szoktatás lehet egyedüli eszköze, a mennyiben a kisdied a felvilágosító oktatást megérteni még nem képes.

Az óvodában a szoktatás kiterjed a testre, a kedélyre és az értelmi tehetségre.

Tekintettel a gyermeki testre, az óvoda igyekszik a gyermeket testének szép tar-

tására szoktatni (helyes ülés, állás, járás, testmozgások, s.b.)

hat folytonos példa és akarattalagos szoktatással, hogy a gyermekek mindig nemesen érezzek (egymás iránti érzés, szeretet Isten és szülők iránt, egymás kiségitése stb.)

Értelmi tekintetben az óvoda igyekszik kisdiedeit pontos figyelésre, helyes ítélésre, okos gondolkodásra szoktatni, ellen hatásokat eltávolítani törekszik.

III.
Tudvalevőleg a tanítás csak 6 éves korban, az elemi iskolában veszi kezdetét. Az óvoda nem t. nit. itt semmiféle egyoldaltanok szellemi működtetés igénybe vevő oktatásnak helye nincs. A fejlesztés tekintetében az óvoda feladata: „A gyermek testét és lelkét lehetőleg játszva egyszerre elfoglalni s a benne szunnyadozó erőket lassan, fokozatosan és összhangzatosan fejleszteni”

Az óvodai foglalkozások: Ertelemgyakorlat, játék és munka.

Az ertelemgyakorlat célja az, hogy a gyermekek legyen ismerete némely valóságos és lelki tárgyakról, ismerje számos tárgyának részeit és tulajdonságait, térbeli és időbeli viszonyait. Szemlélet által képzeteket szerezzen s fogalmakat alkosson. Tudjon valamit az okról és hatásról. Legyen némi sejtelve lelkéről, annak ereiről, állapo-

A „Muraköz” tárczája

A FEKETE EMBER

BELLOSICS BÁLINT-tól.

Kíséret a más néven. Még a kíséretnél is borzalmasabb, mert a rendes lapjátú kíséret fehéren jár, de a fekete ember — olyan szomorú sötét feketében mint az éjszaka.

Ha éjféli valaki mellett elhaladt, az csak akkor vette észre, mikor észre a búvárlégyvontat, mit baktasával okozott, látta megvilanni két fényes karika szemét és megégyintette a temetőszélhez hasonló szaga.

Brr! Átfut rajtam a halál-hideg, ha rá gondolkodom arra a borzalmas, korom sötét éjszakára, midőn vadászhat közben kinn fogott a vihar az öreg György jégárral az erdőn, s a zuhogó eső eől a szombafai temető halottas kamrájába menekülünk és én észrevettem az egyforma sötétben a fekete ember két fényes karika szemét; ott állt magam aláhúzott lábakkal a szent Mihály lován....

Hogy hol született? De hát ki tudja! — Mit tudja a szegény vesződő, élő ember, hogy mi történik oda át, a halottak országában; mikor melyik sárnál nyílik meg az ajtója, hogy valakit haza erőszakkal, aki vagy üres kézzel ment, vagy valamijét a földön hagyta. —

A kíséretetek egyszerűen, lesznek. A fekete ember is lett!

Találgatták az egész Kerka mellékben: ki lehet??

Talán az andorlakai gróf kisasszony? Na az nem lehet. Ártatlan, fehér lélekhez nem illelt a fekete szín, a fekete ember-nek pedig sötét rengeteg a lelke, melynek ijeszítő homályában vérfagyásig vonitnak az egymásra éhezovadak.

Mondták többen, hogy — Uram ne vigy a kíséretet! — a baksnai boldogult plebános jár haza feketében. A pópoknak köztudomás szerint borotvált az álluk, a fekete ember-nek pedig melléig ér kúszált, hétéhét szakálla. Bizonyosabb az, a mit a bagdai Szabó Orbánné mondott, hogy a fekete ember nem más, mint a nyakasházi vén Sifter bojtar hazajáró lelke. — No, ha valaki megérdemelte az Isten büntetését, a vén Antal az Istenem, istenem, de rossz, bűnös ember is volt! Nagy mértékben nem egyszer az ég felé hajította a tükörhéjat, ilyen pogány szavak kíséretében: Isten, lehaltak az égből! —

A legbizonyosabbat pedig én tudom: sem az egyik, sem a másik.

A bagdai öregek emlékeztethetnek a szegény Zakó Vendelre, a pipás Zakó Ádám úrra. No hát az a fekete ember senki más.

Beteg lélekek, beteg testtel szülte a világra a rossz, hűtlen Zakó Katica, s a mint nőtt, nőtt, pozsgás gyermek, pelyhas alá kamaszdta, női a betegsége is. Az észre beestellett, azután gyilkos lett, a gyilkos örültnek pedig rettenetes a vége.

Születése éjjelen a kápolnában a földre zuhant az ottárról, s izzé-porrá tört a Megváltó szobra, keresztelésekor meg a szenteltvíz változott olyan verecsé, mint a vér....

Tizenegy éves volt, mikor úgy elsőkölt hazuról, a kebelele erőbe, hogy soha sem ment többé haza. Ott élt, hol leg-ürübb volt az erdő, legtöbb a vadrózsa bogója, legsárgább a vadkörte, ha télen kékre fagyasztotta a zimankó, ellopódzott gyufáért a kerülő gunyhóba, létez éleslelet és az i látos tenyőfa parázsánál melegtette rettenetes vért. — Nyáron addig járt, kelt az erdő mellett, míg sorra kutatta a mezei munkások tarisznyait, míg falat nyulkenyér után. Haja, szakálla megnőtt, megéjszült, szemei vadabbak lettek az éhes farkasénál, ruhája ronggyá foszlott. — Mindig sötétebb lett a lelke, dühé nőtt mint a borzalom, mely nevet kíserte.

Ki látta? A hidegvégi kerülő, épen a min egy elejtett őz velőjét lopta el. Látta a szijártóházi pásztor gyerekek, a mint meszirol lopódzott át a kukoriczából a másikba s kerülgette az egy pásztorúteket. Látta a nyakasház majorláné, a Kuki Panna. Ott állt a kebelele jatak egyik sáros szigetkénjén; hosszú, fehér szakállát engedte ide-oda, s irtózatosan kacagott a fehér zának reszketésén....

Kisasszonynap bucsu volt Resznekben. Oda volt jó része a szijártó embereknek. Amint alkonyatkor dalolva mentek haza, nyakasház mellett irtó éven vége szakadt a datos kedvük, kereszteltek etettek, hideg veríték futott át arcukon; a fekete ember-t látta meguk előtt szaladni. Felzörzta a port mögötte, s mire az leszállt, nem látta sehol sem. Haza mentek, de nem tudták utraun elnyugodni.

(Vége köv.)

ról. A tiszta kiejtés és emlékező tehetőség gyakorlása végett, a kisdéd kedélyéhez és felfogásához alkalmazott stílyt és tárgyu versecskék taníthatnak be, szív és erkölcs nemesítő dalok és mesék.

A gyermek legelső cselekvése játék, ez alá vonja össze, ebben ad kifejezést mindennemű törekvéseinek; azért a játék a legelső természeteszerű képzőeszköz, mely által a kisdéd minden irányban fejlesztetik. Az óvodában földvidti szórakoztatás, rendezettség, a test ügyesítése és edzése sőt az értelmi és emlékező tehetőség gyakorlására szolgál, a számtalan sok kedves társas játék és szorosan vett testgyakorlat.

A gyermek feltűnő érdeklődéssel viselkedik minden iránt, a mi alkalmat anyagot nyújt cselekvésévének kielégítésére. A legegyszerűbb tárgy után mohó vágygall kap, hogy általok a képzeletében megjelenő alakokat megtestesítse, homok kavics képzés építő anyag a gyermek birtokában. Ezen foglalkozásban a gyermek arra törekszik, hogy szerzett ismereteit felhasználhassa; alkotni vágyik.

Az alkotás vágy kielégítése céljából Frőbél a foglalkoztatási eszközök egy csoportját nyújtja a gyermeknek, melyek közt belső összekötő kapocs létezik melyek az öntevékenység útján mindjobban képeztik a gyermeket ismereteinek önálló felhasználására. Az óvodában szokásos Frőbel-féle foglalkozások: a különféle építő szerkezetek, a lerakó táblácskák, szilánkfónás, vesszőkkel idomítás és körrakó játék. A játszva tervelgető gyermek azonban mindig nagyobb öntudattal alakítja utáztatott, foglalkozása közben szellemi látóköré tágul s vágyai maradandó eredmény létrehozására irányulnak, a játék itt már munkára magasul.

Az öntevékenység és főként az óvoda a következő munkanemeket nyújtja a gyermeknek: borsó munkát, agyagidomítást, rajtot s különféle papírmunkákat és pedig: papírfűzést, fonást, hajtogatást és varrást. Ezen foglalkozást a kisdéd játéki kedéllyel adagol tűzi, míg észrevétlenül megszokja a szorgalmat s a munkakedvet.

Az elmondottakból látható az óvodának azon törekvése, hogy testileg ép, erkölcseileg romlatlan gyermekeket neveljen, kiket testben erősítse és értelemben fejlesztesse, szívben, lélekben nemesítse óhaj kibocsátási felj köztül. Hogy e törekvéseit hibáiról csak némileg is, — siker koronázta, mutatja azon érdekelttség és támogatás melyet a kisdédnevelés ügye a társadalom minden rétegében maga iránt feltesztet, s hogy az egymást erősítő különféle elemi csapatok dacára, év elől évre nagyobb és nagyobb tért foglalt el. Évről évre több helység kisdédei közt osztogatván szét áldásait.

Molnár Mari.

H I R E K.

— Gróf Festetics Jenő úr Csáktornyai mőgött, az ugynevezett „Zvernyák” mezőn keresztül csinos új kocsiutat csináltat, amelynek mind a két oldalán elősövény vonul végig. A hosszú út összekötteti a dráva-szent-mihályi (mihovlyáni) kocsiutat a szent-ilonai uttal és magán használatra lesz szánya. Ugyancsak ő méltósága a podrnava-i erdőben 140 holdnyi területet bekerítettett, amely vadaskertül rendeztetett be. A szük-séges tenyésztéssel már is el van látva a vadaskert.

— A csáktornyai dalegyesület e hó 3-án Pruszcak vendéglőjében tartotta szob-

kott szombati összejövetelét, amelyen a tagok több dalt szép sikerrel énekeltek. Közben Belányi Tivadar elnök a dalegyesület névnaposait (a Károlyokat) köszöntötte fel, amit Zrínyi Károly köszönt meg s éltette az előzőket.

— Fischer Miksa volt csáktornyai állatorvos Mura-Szombaton telepedett le. Muraszombat közs. képviselőtestülete m. hó 27-én tiszteletbeli állatorvossá választotta meg s megbizta a huszemlével Ungyánó az uradalmi állatorvisi állást is einyerte.

— Tanítóválasztás. A királyveczi iskolához Kovacevics István okl. tanító, a goricsánihoz pedig Tkalcics Gizella okl. tanítónő és Náday Elek tanítójelölt választottak meg tanítóul.

— Betörték e hó 6-án éjjel Wellisch Ignác csáktornyai kereskedő boltába s onnét 250 frt. készpénzt elloptak. A tettesek az utca felől baltával feszítették fel az ajtót. A csendőrség elfogott két gyanus egyént és átszolgáltatta a kir. járásbírósnak, azonban az illetők taradásban lévén, a büntényt még nem lehetett rák ösüni.

— A szomszedságból. A horvát bán Fodrőczy Aurel városi főispáni titkár Varazsdvármege alispánjává nevezte ki. Az új alispán m. hó 31-én tette le az esküt Rubido Zich főispán kezébe.

— Kuruzslas Beiczán két topliczai tüdőszolga tartózkodik, akik azzal keresik kényerüket, hogy a vidékbeli földművelőket eret vágnak. A járási főszolgabíró ur figyelműsé tétetvén ezen körülményre, azonnal intézkedett, hogy ezen a közegészségre veszélyes egyének orvosi(?) működése megszünjék.

— Lólopás Orehoviczán e hó 2-án Vass Sándor két lovát és löszerszámat ismeretlen tettesek ellopták. A nyom Somogyi felé vezet, a parlaki csendőrség két gyanus egyént el is fogott.

— Strakosch Sándor tanár, a világhírű recitator e hó 12-én Nagy Kanizsán előadást tart. Csáktornyáról is kiserlet tétetvén rábíri őt, hogy városunkat is tisztelje meglátogatásával. A kérésnek eleget tett, amennyiben megígérte, hogy e hó 13-án Csáktornyára rándul és ezen estén előadást tart. Felhívjuk a műkedvelő közönség figyelmét ez előadásra.

— Letenyéről írta tudósítónk, hogy ott e hó 5-én délután tűz volt a Mura folyóhoz vezető országot mellett s két ház leégett. A Letenyén nemrég felállított tűzoltóság az alkalommal működött először, és ügyes eljárásával a tűz tovább terjedését megakadályozta. Nélkülök könnyen támadhatott volna nagyobb baj, mert több szalmás épület volt az elégett házak mellett. A tűz Gut Fülöp kereskedő boltjában támadt, amely egy szalma fedelű házban volt elhelyezve. A nevezett kereskedő vaskályhájá csövet a tető alatt vezetete ki, melynek gerendája tűzlet fogott s a szalmatető kigyulladt. Gut ellen a nép fellázadt s különben is vizsgálót indítottott ellene. Levelezőnk dicserettel emlíkszik meg a letenyei derék tűzoltókról, akik nemes feladatuk teljes tudatában sorakoztak a tűz elfojtására. Megemlítjük, hogy ez uti tűzoltótestületnek nemcsak feeskendője, hanem igen czélszerű, szép nagy hydrophorja is van.

— A csáktornyai növényzet vasárnapja újabb kimondotta, hogy mulatságát nem Szilveszter estején tartja meg, hanem január 12-én.

— Nem elég széles. Vaski kertei akart venni egy trébalót s midőn egyet megnézte, az eladónak mondta: Szép, szép, a nagyságát is meg volnék elégedve, de nagyon rövid és nem eléggé széles.

— A dal hatása. Valaki egy lársságban azzal kérkedett, hogy nem rosszul énekel.

Igaz van, viszonoz egy másik, csak hogy dalaitól a halgatók lesznek rosszul.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Lelezelt azott szávjíz hamisított. Emelive volt már, hogy dr. Popp J. G. udvari fogorvosnak az egész világban kedvelt Anatherin-szávjízét erősen hamisítják és hasonló elnevezés alatt hozták forgalomba. Miután Popp dr. udvari fogorvos most Budapesten vezérképviseletet állított fel, a pesti ház főnöke jónak találta Magyarországon az ily utanzatók elnyomása céljából, hogy kibővítsék a közönséget. Eddig 18 városban 250 üveg hamis Anatherin-szávjízét koboztatott el. Ez a mulatság sok pénzbe kerül ugyan, de a feltaláló már egyszerű alapos rendszabályokhoz akar nyulni készítményei 4 éves jó hírűvének megővése miatt, hogy a hamisított mestersége meg jobban megnehezítesse, elhatározza a feltaláló, hogy az eddigi pálcákok nagyságát kétszeresre megnagyobbítja. Ezt ez áldozatot szívesen hozta abban a reményben, hogy a közönség ezután a gyenge utanzatóktól jobban fog óvakodni és csak Popp-féle Anatherin-szávjízét fog fogyasztani meg elfogadni. Az árak ugyanazok maradnak, vagyis a pálcákok nagyságához képest: 50 kr. — lirt — 1 frt 40 kr. Kapható: Csáktornyai: Göncz L. gyógyszerárban, Strahia testvérek és Heinrich Miksa kereskedőknél.

— Beküldetett. Kanizsai dalok, zongorára Szerzetes: Rosenberg Ádám, az ének-szöveget írta Olló Imre. A beküldött három zenemű csinos dallamú és zongora kísérte könnyű, miért is a gyengébb zongorázók is használhatják. Ajánljuk! Egy füzet ára 40 kr.

— A „Muraközi Naptár” (a muraközi horvát ajku népi számára) 1889 iki, VI. évfolyama, Margit J. szerkesztése alatt, lapunk kiadóhivatalában megjelent. A szokásos naptári részeket kivül tartalmaz: 1) A részegség áldozata (elbeszélés) Gerencsér Györgytől. 2) A dráskoveci borbély (elbeszélés) Kollay Emanueltól. 3) Balaton (leírás, képpel) 4) Nagy-Kanizsa (leírás képpel). 5) Dal a muraközi részeg emberekről (költe mény). Laczkovits Tamástól. 6) A komám uram (adoma két képpel). Glád Ferencztől s több adoma. A vásárok a legújabb hivatalos adatok nyomán vannak összeállítva. A naptár ára 20 kr.

Herbst ur és I. endő vejének komikus történetét beszéli el Vértési Arnold összes munkáinak most megjelent hatodik füzetében. A kitűnő író kinek írói működését sokan azzal szeretik jellemezni, hogy sőtét és pessimista, e novellában megmutatja, hogy az olvasók nevető iégeit is ugyancsak igénybe tudja venni E nevelésben a mellett, hogy az egyes alakok pompásan és élhíven vannak jellemezve, csakugy sziporkázik a szellem és a kacagató helyzetek egymást váltják fel. Finom velin papírsra nyomott három nagy ívet tartalmaz minden füzet, s ennek dacára még is csak 15 kr. Egész évre előfizethetni 17 frt 80 kr-ért, negyedévre 1 frt 95. 13-ázetre) a szerző nevére Debreczenben.

— Gróf Vay Daniel „Magyarország története” című művezet váallata 4 iki füzetete most hagyta el a sajtót. E füzet II-ik Béla haláltáig terjed. Gr. Vay munkája nép-szerű nyelven van írva, szem előtt tartva a legújabb történeti kutatórások adatait is. E váallat, minden hazája multjártérdeklődő magyar ember pártfogására érdemes. Előfizethetni egész évre (36 füzet) 5 frt 40 kr. fél évre (18 füzet) 2 frt 70 kr. negyed évre (9 füzet) 1 frt 35 kr. Megrendelések és előfizetések Debreczenbe a Magyarországi Történeti kiadóhivatalába (Debreczeni Ellenőr könyvnyomdája), czimezendők.

— A magyar sat, korona országainak politikai térképe, az új megyei beosztás tekintet

bevételével, 1889 ik évi kiadás. Ugy a tiszta és világos nyomás, megynként külön sziveze, valamint pontoság tekintetében egyike a legjobb kézi térképeknek. Különösen iskolai de magán használatra is igen ajánlhatjuk. Ára 20 kr. Megjelent és kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és ki. udvari könyvkereskedésében, Budapest. Andrassy-ut 21. szám.

Tüzrendészeti szabályok kézikönyve, összeállította Dr. Szokolay István. Ezen a legújabb törvények és rendeletek alapján összeállított és magyarázatokkal, gyakorlati példákkal, utasításokkal állított könyvecske rendkívül fontos dolgokat tartalmaz. A t. é. süguszts hóban kiadott Tüzrendészeti kormányrendelet a legszükségesebb intézkedések közé sorolando; sürgőssége rég éreztetik, kevéssé kifejeződött s nem igen szerencsés társadalmi állapotainkban. Az elemi csapások körül semmi sem pusztit nálunk annyira mint a tűvész; ennek csapási minduntalan előfordulnak az országban hol egy hol más vidéken; ugyszólván mindennapiak, folytonosak. Maga a gonoszság mely a gyújtogatásokat előidezi népünknek nagyon meggyökerezett s elterjedt bűnös tulajdonság, melynek nagyon sok vagyonai áldozatai vannak. Még több szerencsétlenség keletkezik vigyázatlanságból, hanyagság, s gondatlanságból, melynek forrásait bőven megtalálhatjuk a nép különféle rossz szokásaiban, hátramaradt életmódjában, hibás és káros lakási és munkálati eljárásban. Mindezekre lényeges befolyással van né, önknek közműveltségi nagy hátramaradottsága — melyen az újabb években nagy lendületet nyert elemi oktatás sem volt képes erőteljes segíteni. Jelen tűzrendészeti rendeleteink kétségelentül meg leend üdvös hatása midőn a minden műveltet országban rég alkalmazásban levő szabályokat állít fel, melyek egy a tűvész keletkezése előtt, mint annak bekövet-

kezésével létesítendő; és a midőn a községek s hatóságokat tűzrendési szabályrendeletek mielőbbi alkotására utasítja, melyek közt az építészeti szabályrendelet kiváló fontossággal bír. — Ezen intézkedések a véletlenül parosult vigyázatlanság s hanyagság káros következményeit tetemesen csökkenthetni fogják, míg a gonoszszágból eredt gyújtogatások ellenében szükséges, hogy a büntető törvény szigorja legnagyobbban nézettünk szerint, nagy szükség lenne arra, hogy a népiantán s különösen a lelkeskedő főhivatásuknak ismernek a népet oktani s levilágozati azok iránt, miket tűzrendészeti tekintetben részint tenniük, részint ovatosan elhagyniuk kellenek s így a nép halál-telét s elavult szokásait javítani. Nem birjuk eléggé ajánlani ezen hasznos könyvet, különösen községek, községi előjárók, körjegyzők, városi s megyei tisztviselők, rendőrségi hivatalnokok, ház-és földbirtokosok számára. Ára 50 kr. Megjelent és kapható Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) és ki. kir. udvari könyvkereskedésében Budapest. Andrassy-ut 21. szám.

The Grossham. Életbiztosító-társulat Londonban. Fiókja Ausztriában: Bécs, I. Gießlastrasse 1., a társulat házában. Fiókja Magyarországon: Budapest, Ferencz József tér, 5. és 6. sz. a., a társulat házában. A társulat celekvő vagyon (activa) 1887. jun. 30-án fr. 97.72.236 55. A befizetett évi díjak után járó összeg és kamat 1887. jun. 30-án fr. 18678.393 10. A társulat fennállása óta (1848) kifizetett biztosítási- és járadéki összeg, nemkülönben visszafizetés stb. fejében járó összeg fr. 191.108.220 84. Az utolsó 12 havi üzletében a társulatnál 5838 225 fr. erejéig újabb üzlet kötetett meg. mi által a társulat fennállása óta kötetett üzletek főösszege 1510.746.529 58 fruban állapítható meg.

A biztosító levél (police) kiállításánál alapul szolgáló tervezet (prospect) és díjjegyzék (tarifa), ugyszintén ajánlasi minták díjtalanul kaphatók Ausztria-Magyarország minden nagyobb városában a társulati közvetítőnél (ágens) és a társulat fiókjánál Bécs és Budapestben.

NYILTTÉR)

LOCKE JÓZSEF ur, n.-kanizsai mű és toronyórás, a déli vaspályatársaság pályá-órás, megkeresésünkre községeknek még 1838-tól való rozszant és váltott toronyórát igazán mesterileg átalakította, s alapos javításának a reá fordított egy havi megfigyelés, a legpontosabb időjelzést és tartós jó járást biztosította.

El nem mulaszthatjuk nevezett óraműves urnak ezen lelkiismeretes s mindamelllett olcsó munkájáért elismerésünket e helyen szívesen köztudomásra hozni, s őt a községeknek s főtisztelendő plébános urnaknak ez irányból igen melegen ajánlani.

Kelt Al. Vidoveczen 1888 novemb. 1-én

Községi elöljáróság s a fárabeli plébános cs.

E rovat alatt közlöttékért felelősséget nem vállal a Szerk.

FELELŐS SZERKESZTŐ MARGITAI JÓZSEF

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 11. NOVEMBRA 1888.

BROJ 46.

Uredništva pisarna: Glavni pišec, fraterska hiža, živo na kondignaciji. — S urednikom medji je svaki dan govornik med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke štuce se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margital Jožefa urednika vu Čakovec.

Iskateljstvo: Knjižara Fischel Filipova kam se prodajata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Pređplata cema je: Na celo leto . . . . . 4 frt Na pol leto . . . . . 2 frt Na četvrt leto . . . . . 1 frt Pojedini broji koštaju 10 kr. Obznane se poleg pogodbu i šal računnaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Štubeni glasniki: „Medjimurskoga podpomogajuloga društva „Čakovečke šparkske“, „Medjimurske šparkske“, „Doljno-Medjimurske šparkske“ i „Podpomogajuloga društva“ „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

Borba za praviciami.

Strasne stvari čitamo iz dogodjajov, koji se vu Ruskoj sgadjaju. Narod ruski urotit se je proti svojemu cesaru, kojega na moguću način od svojega vrata stepsti zeli. Dugo ta urota traje, prekapanje urotnikov neprestaje nit minutu: Silni i moguću car nezna časa niti hipa, koj mu strasnu smrt d-nese Otca njegovoga vromiisi su na grozni način, proti sinu još njim nije za rukom islo grdo nameru izvršiti. Najpredi pokuši ga je jedan sulicom preboti, drugi strelaj je na njega iz revolvera, veđa pek po tretji put hotel ga je jedan s bombom skorčati, podkopali su mu željeznički put, po kojem se je on sa svojom familijom vozil. Svigdar ga je nesreća na čudnoviti način minula i on Bogu hvaliti ima, da je još živ. Urotniki trpe strahovite kaštige za grde svoje čine, kojih se morti nigdar rešiti nebudu.

Ali nihilišti nemiruju; njihova podkapanja traju sve dalje i šire se po velikej zenji ruskoj a predi ili potli ipak bude i ni cesar kak sldov strahovite urote opasti moral! Štotina jih se vlovu, ali jezere jih se pak podigne, baš tak.

Narod ruski nemore dalje po'nsšati neograničenu moć sinoga cesara, jarem i ugnjetavanje već ga prevet tišči i on si želi pomoći. Silni cesar neće uvideti potrebuće i boiti gn'etenoga naroda, godi mu neogra-

ničeno njegovo gospodstvo. Pak šnut! širo-mišni narod alduje i življenje svoje ter se na grozoviti čin pripravlja na umorstvo vlastitoga svojega vladara, misleći si s tim polješčicu priskrbati. A s ovimi urotniki vro su vu sporazumljenju isti oficiri i dvorjaniki cesarovi.

Cesaru ruskomu visi njegovo življenje o jednom hipu, o jednoj niti.

Pak kai vendar čini za sigurnost svoju za mir svoj?

Zaboznom rukom dje loviti dužno i neđužno, svakoga i najmenje osumnjičenoga svojega podanika, daje vu teške lance spinjati; veliki broj ovih pošilja na doživote teške muke S biriju, a nebrojene daje vestiti i strelati. Žalosten je to kip orsaga ruskojal Narod ruski bri se za pravce svoje, neplaši se niceša, tlačitelj nep pušća ni za dlaku, nije moguće, ba predi ili potli nebudu iz toga nastala javna borba strahoviti boj, nutrašnji tabor, koj bude celu Rusku vu jeden ogeñj preobrnul. Vu tom boju bude brat brata kral, jeden za cesara, drugi za narodnu slobodu budu se mrevarili. Jaj si ga onda preobladanoma!

Cesara pomažu njegovi priblžavci, koji se s tustimi službami i cesarskim dari brade mazu, narod vu'e podbadan od domorodnih prjateljev i voditeljev. Što z-o-a, koja bude stranka obladala? Jeli bude cesar predi popušćal ter volju naroda izpunil? jeli bude

urotnike nadalje vesil ili bude on naskoro mopal? A što zna, nebudu li taj vulkar ruski i s drugimi zemljami vu Evropi streptal? nebudu li toja i naša domovina počutila?

O srečni orsagi, gde vladar sa svojim narodom vu slogi i ljubavi živi!

Srečni smo mi — i zato dajmo Bogu hvalu, da mi vu našoj domovini vu miru i slogi živeti moremo, gde trouš kralja našega celo pučanstvo s najvekšom poštuvañjem i ljubavjom obkoli, ter ako je treba, i krv za njega preleva.

Z A B A V A

Gostoljubivost.

Ivan; cir ruski, okolo sredine šestnajstog stoletja vladajući, bil je navaden čestoše probleć, i ovak nepoznan po svojoj držav putovati, da čuje, kaj puč o njemu govori. Jednoć se, kakti prosjak prebućen, odputi po okolici Moskve, gde u rečo selo dođav, posve zmućev prođi, da bi ga tko kroz noć hotel na stan primiti. Bogati niti njegovu prošnju slušali nisu, i već je Ivan nakon selo ostaviti, kad na jedan krat zpasi na koncu sela, na samoći stojeću hižicu, k kojoj još p istupi i na vrat-h pokuć. Pred njega stupi seljak i pita: gdo je i kaj želi? Glad i trud me nemilostivo mori, odgovori

naš putnik, smiluj mi se gladnomu i trudnomu, pak dopusti, da se kod tebe odmorim. Za Boga! veli seljak, njega za ruku prijemši, nevugodno vam ba kod mene, jer u mojoj tesnoj sobici je sve u najvećem neredu. Žena mi je baš na porodu, ali ništ zato, dobro došli! Kaj imateš s vami bum deli.

Ovako taj dobri človek govoreći, zapelja prosjaka u sobu, koja je bila puna dece. Dvojica ležala su u zibki te su tečno spavali, mala devojčica sedela je kraj njih na gučiji, a starije dve sestre klečale su pred kipom Majke božje, pobožno moleći za zdravje matere, koja se je u pogibelji života nalazila. Ostanite ovde, reče seljak svomu gostu, ja bum kakov založaj donesel. Tim otide, te se brzo s črnim kruhom i med'com povratio. To je sve kaj imam, jedite s decom mojom, ja idem k mojoj bolestinici. Zaisto, odgovori prosjak vu srdcu genjen, poradi samoga ovoga čina, bude Bog vas i va-u ližu blagoslovi! Brate, veli seljak, molite Boga, da mi samo ženu zdrži, onda sam zadovoljen i mnogo srećeniši, nego car med'com svom zlatom svoje stolice.

Vi ste anda sretan? Jesam! suđite sami, imam petero zdrave dece, ženu osobito dobru, otca i mater, a moja marljivost donosi toliko, da svi možemo živeti. Jeli ovde stanuju vaši stareši? zapita prosjak. Jest ovde pri mojoj ženi. Ali ovo stanje je tak tesno za toľke ljudi. O dosta veliko za zadovoljne ljude! S tim otide seljak k svojoj ženi, odkuda za kratko vreme, pun otčinsko-ga veselja, donese svojemu gostu, novorođeno dete, da ga blagoslovi. Car vze sineka na ruke (jer u seljakovom gostu su stovani čitateљи već prepoznali cara Ivana) Car anda vze sineka na ruke, gleda ga ljubezno i reče: Ja poznajem iz lica, da bu ovo dete sretno. Na to se otac s nutarnjom radostju nasmeje, ostala deca su si maloga brata grila i kušvala.

Gasda sad pristupio na pod slamu i pozvavši svojega gosta k počinku, na skoro sladko zasp! Mala svetiljka slabe svoje trake razprostira po sobi, car sedi na tvrdoj i pristopit postelji i g'eda s petero dečkom spavajućega seljaka. Njihov san je bil tih i miran.

Krepostni človek! zdahne car, kak lahko počivaš, kak mirno spavaš na toj slami. Tebe netrapi gizdost, niti jal, nit sumlja! O! tebe je nemir neiste savesti daleko. Tvoje spavanje tebe jači, jer si vu srdcu miran.

Kad je zora pucala, car se izpriča od svog predobrog gazde: Japica, ja se vu Moskvu vraćam, tam imam dobro stojećeg znanca, njega bum prosil, on bu vašemu sinu kum, za da se izpuni ono, kaj sam na licu toga deteta čital, zato vas molim, da barem tri vure z krstom na mene pričekajte, iza toga budem se povratio.

Putujte vu ime božje, medjutim neobećuju, te vise, nego držati morete, odgovori seljak, ali da vam izpunim volju, hoću i četiri vure pričekati.

Minule su četiri vure, i uprav se je seljak sa svojim roditelji i novorođenim detetom v cirkvu na krst spravljal, kad naje denkrat začuju nenavadni štoprot hintovov Jahačev, i celu cestu z telonom carskom stražom obstrtu osupnjeni zapize. Celo selo se je stupa zislo, da gleda carevu zmožnost. Hintov stane pred seljakovom kućim, sam svetli car iz njega stupi i čim zagleda svog včerašnjeg gazdu, njemu viče: Sim, sim Japica, k meni, kuma sem vam obećal, i sad

evo vam ga, dajte vu moj naručaj vaše dete, da idemo v cirkvu.

Čudom i radostju se zsevema osupnjeni seljak na kolena hita i ponizno gleda na cara i na njegovu gjuanguju i biserom posutu haljinu, ali svoga gosta jošće p'epoznal nije.

Car milo govori: Vi ste mene sinečka gostoljubivo i ljubezno prijeli, a danas evo dohadjam, da izpunim obećana. Vu vašem stališu vas zadolje ostavijam, jer vam vašu neđužnost i sladki mir, kojega uživatenećem pretrgnuti, ali blago, koje vam majka, hoćem vam podeliti. Još danas prostraniju ližu dobiti, široka polja i mahu bum vam daroval, da nikad nebudete prisiljeni gostoljubivost nijednomu putniku zkratiti. Moj detec bude odhranjen pod mojom obrambom, ali ipak tak, da prve godine dobe svoje pri svojih roditeljih ostane i njihove kreposti vu mladu svoju dušu usisa.

Prez svakoga odgovora skoči seljak vu sobu, donese svoga sinečka i položi ga pred noge svetloga cara. Car Ivan zdigne plemenit dobrotom dete svojim rukami, ter ga san vu cirkvu i od onud opet vu obćensku ližu nese, zatim po navadi ruskoj kušne detece, otca i mater.

Ovako je car svoja reč zpunil, a još sada živi vu Ruskoj ješen velikoš, koj je p'evnuć toga srećnoga deteta.

Emmanuel Kollay.

KAJ JE NOVOGA?

Premena vu zakonih.

Iz svakdašnjega moreno opaziti, da se raznovrstne pregreške i zločestice tak pomn'javaju i tak na sv. koje ki na in počinjavaju, da se višekrat pripeti, da prevejanoga z očinea polek svih obćojčih zakonov ka tigoviti nije moći. Na peldu služi nam ovo: Rezvuzdaneć nekoj prisilil je neđužnu devojku na beznamni čin, zbog kojega se je devojka tak stamovala i žal'stala, da si je po zgubljenju svojega devičanstva vu prevelikoj svojoj zavožnosti življenje vzela. Pak eto nesramnoga oskrvnitelja nije moći kašigovati, ar zakon išće tožbu oskrvnjene osobe koje već nema žive. Da se ovomu i vnuoin drugim spodobnim, zakone izigravajućim slučajem na kraj dojde, odruidl je visoki ministrium, da odvetnička (f'skaiska) komora točno spraviše spodobne nedostatke naših zakonov, da se moreju oni paragrafi popraviti i dopuniti, pri kojih se baš negovori specialno o svih mogućih slučajih raznovrstnih pregreškob. To je zaisto mudro i jako dobro nastojanje ministra, ar bormeš vidimo, da sto put zločineć ili prez svake ka tige ostane ili pak odsudjen na nekoje leto, rešt svoj već za par mesecov, večkrat za par tjednov odsluže.

Mrtveci ovoga leta.

Jedne novine donasaju kip velikih mrtvecov, koji su ovo leto preminuli. Med njimi je stari pruski cesar Wilhelm i njegov sin Fridrik, koj se za otcom svojim za nekoliko mesecov na drugi svet preselil v najlepšoj mu evnoj dobi. Pa je Ghyecz Kálmán vumel 28 februara, Pečzel Béla preminul 25. marcijuša. Dalje je pokojnoga Batyány Lajosa dočica vumrla 29 septembra zatim je Senyay Pavel preminul 4 januara, dalje opet Somsics Pavel vumel 1. marcijuša. Za ovimi sledi kip Trefort Ago tona bivšega nam ministra bogostoja i školsiva, koj je preminul 22. augustuša, a na zadnje spominjemo pokojnika Kemény Gabora spisatelja i bivšega nam ministra poljodelstva, koj je

vumel oktobra 25. Mir i blagoslov b'dži na bude s njimi, pokoj vekivećai daj njim svigdar Gospone!

Izložba.

Današnji dan drže se vu naprednih orsagih svakovrstne izložbe. Živine, naravski produkti, umetnine i kaj-kaj drugoga izlaze se, da ljudstvo vidi napredek poje dinih narodov ter se slabeši od jaksih i napredneših vuće. Ista ženska lepota došla je već do javne izložbe. Vzeda pak se drži vu Londonu v glasovitoj kristalnoj palači „izložba mačkov.“ 524 fele mačkov vu svih mogućih farbah izločeno je tu na pregledanje obćinsko.

Kaj su pak zmislili!

Znanost človečanska je velika a pod jedno je večša pohlepnost ljudih za znanostmi. Vzeda već nisu zadovoljni s brzim parobrodni i željeznici, ove jim već preveć počastno idu. Pohlepno ljudstvo radi bi po zraku letelo, tam gori sa zvezdamu se nahitavalo. Vu Parizu, vu tom skladiščim nebrojenih novostih i novotarijah, prenaša su mašinu, koja bude vnuog brže išla, nego najfletneši hitriluk (šnelcuk) Mašino-ova prebežala bude 500 kilometerov vu jednoj vuri, nemore se iz šinjah dol posmeknuti i putniki na njoj nebu tu nikakovo pogi elji izožen. Iz Pariza mogli se budu na njoj za 8 vur vu Petrograd dopelati. Budu bormeš još prenašali, da se budemo još v mesec gori vezili!

Petroleum.

Nesrećes petroleumlamp-mi ponavljaju se obtomgušće po orsagu. Dokazano je, da najviše nesreće s petroleumom prouzrokuju deca, ženska i družina, iz česa se svetlo more suditi, da pravi zrok takove nesreće je nesmotrenost nepazljivost, Kak redka pelda stoji vzeda ovakova nesreća s jednim odstralim mužkarcom vu Székelyhidu. Ovaj je svoju nažganu petroleum'ampu tak nespretno v ruki nosil, da mu se je na glavu prehitila ter mu glvu tak obžgala, da vzeda vu smrinoj postelji leži.

Nevolja poslenikov.

Tute se po orsagu, da je malo zaslugeter da se preveć pomnožava broj ljudih, koj neimaju nikakve zaslužbe, anda nemajuju kruha. Vu drugih zemljah je još gorše, nego pri nas. S mo vu vorašu Amsterdamu ima do 10 jezer poslenikov, koji su prez svake zaslužbe. London, Pariz ima jih još više. Vu Amsterdamu držali su ti siromaki spravišće na vulici, gde su odlučili, da budu vladu za posel prositi ili od nje s'lnim načinom do škali.

V radosti nesreća.

Vu Beču je stanovala Polczer Barbara 70 let stara gopca, koja svojega sina, koj je vu Ameriku odputoval, nije vidla 17 let. Ovih dnov došel je sin njezin iz Amerike i poiskal majčica svoju ter se s velikom radostju v njezina krila hitil. Starica nenadajuća se toga dogodjja, tak se je osupnula, kada je sina spoznala, da je vu isti hip zanemela i od onda nema ostala.

Nepazljivost

Vu Vársárhelyu odputil se je jedan mlad č v gorcu, da si nabere nekaj orehov. Spalil je na oreh ter lepo piez brige orehe bral i stepal. Kad si je ve podosta stepel, spu čal se je iz oreha doli. Pri t m je bil tak nepazljiv, da mu se je noga na jednoj svrzi posmeknula i nemoćuće se nigde zastaviti, opadne na tla. Ali na tih bilo je trsno kolje i nesrećnik baš je na jeden ošpićeni kočič opal s trbuhom tak, da mu je taj na hrbet van predrl. Razumeva se po sebi da je taki dnu spustil

Steklina.

Još vü mesecu septembru vgrizel je vu Bregih vu horvatskoj tri devojčice stekli pes. Činilo se je, da pes nije bil stekli, ar su vgriznjene devojčice zdrave bile sve do vezda. Ali ovih danov najedenskrat pokazala se je steklina na tih devojčicah i kak čujemo, morale su nesrečne vu Zagreb odpeleti, da je tam vrače. Brzčas budu pozvali onoga glasovitoga poljodelavca Nemčija, za kojega je dokazano, da steklinu dobro i popuno odpraviti zna.

"The Gresham"

Pri "The Gresham" zvanom londonskom družtvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru štacunar), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veku ili meoju svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi umrl, herbom imenuto družtvu zplati onu svotu, na koju je bil isti osiguren. Ili ako dživu n. pr, 15—20 let, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženah i decah osigurati. Ovo družtvu ima svoje glavno upravništvo vu Budapešti. The Gresham zvano družtvu imalo je lani, 30—ga junišu 97 milionov 872 jezer 246 frankov kapitala. Za osiguranje je uzimalo 18,678,383 frk. Izplatilo je od 48—mo leto za one, koji su si život osigurali 191,108,220 frk. a lani za osigurenje uzimalo se: 58,638,225 frk. Sve skupa od 48—mo leto osigurano je bilo pri tem družtvu do 1519 milionov, 786 jezer i 529 frankov.

Gos. Locke Jožef vurar iz V.-Kaniže popravil je za malu plaču tučensku vuru vu D. Vidovcu leta 1838. nabavljenju, naravno već jsko izrabljenu, tako dobro, da se vezda ova vura od nove ne odluci; s toga za čužnost si derži občinsko poglavarstvo tomu majstoru na ovom mestu javno serčano hvalu izreči, a njega kak zdušnoga vurara svakoj občini najtopleše preporučiti.

D.-Vidovec dneva 19 oktobra, 1888.

Občinsko poglavarstvo i plebanuš fare.

Medjimurska pučka pripovedka.

Muraközi népmese

Pisal: Mráz Nándor.

Irtá: Mráz Nándor.

S začudjenjem je poslušal to on, koj je vole tiral.

Csodálkozva haligatta ezt az, aki sz ökröket hajtotta.

Popital ga je, kak je on vu vreče doše? Megkérdezte hogy miként került a zsákba?

On je pripovedal, da su ga za birova postavili doma.

Ó elbeszélte, hogy birónak választották meg otthon.

Pak su mu šeststo forintov obećali.

Aztán hatszáz forintot ígérték neki.

Ali on neče za 600 forintov birova biti. De ó nem akar 600 forintért bíró lenni.

Zato ga hoćeju ve vu vodu hititi.

Azért akaráják most a vizbe dobni.

Rád budem ja birova za 600 forintov. Szívesen leszek én bíró 600 forintért.

Odgovoril je človek, samo da bi mogel biti. Felelt az ember, csak lehetnék.

To bu lahko isto-odgovori dečak vu vreči. Ez könnyen fog menni-felelt a fiú a zsákban.

Samo odveži vreče, pak ti hodi sim na mesto mene.

Csak oldd fel a zsákot, és te jöjj helyettem ide.

I tak se je pripetilo.

És ugy is történt.

Človek se je potegnul vu vreče.

Az ember a zsákba bujt.

Dečak je medtem vošel.

A fiu ezalatt megszökött.

(Dalje sledi — Tovább jó.)

NEKAJ ZA KRATEK ČAS

Bilo je jako hladno jutro meseca decembra, sneg se je jako zurzel a led je bil kak ocel.

Husari su mašerali, nego za zajtrek vsaki je pojel jeden dober falat špeha.

Putujuć tak, došli su do jedne krčme i ovdí si je dal donesti jeden husar liter vüa.

Vino moram nato piti — rekel je — drugač bi si špeh mislił, da ga je pes pojel.

Jeden muž imal je jako ljevu ženu, za koju je bil navek jako strah, osobito pak onda, ako bi husari došli vu selu.

Jedenput je ipak moral z doma iti, na kaj da mu se nebi kaj nepovoljnoga pripetilo, prejši se ženom dospomenul, ča ako bi se i koj husar nakvarteril, da naj njemu na vse, kaj ju gođ bude pital, odgovori samo „ne“ i ona je tak obećala včiniti i včinita je.

Došel je dan, gda se je pri njoj husar ra tasil, kak je nju zgledal, taki mu se je čopala.

Ejuje teremtette dušica, jeli si ti devojka, ali pak sacha?

Žena je na to odgovorila, da ne.

Kaj si morti vdovica? — Ne.

Soldat od toga „ne“ počel je sumnjati, nagadajati na nekaj, zato je počel na drugi način pitati.

Kaj ne da se nebudēs zato srdila ako ja tu ostanem?

Žena je i nato rekla, da ne.

Daj mi drago srce skuhaj dobro večerju. Ne. Ali nebudēs zato srdita kaj si onda k večerji sedem, da bude gotova? Ne.

A jeli moj konj dobi seno? Ne.

Ali ti zato nebudē žal, ako mu sam donesem seno iz parme? Ne.

A eil pak dobi vino k večerji? Ne. Nego pivnica je ne dalko, kaj ne? Ne.

Jeli bi me štela jenput kušnuti? Ne. Ako bi pak ja tebe kušnul, jeli bi se ti onda srdila, du ica draga?

Sneha je i nato odgovorila, ne.

—
Po redu.

Kapitan: Pokedob je ta pijansčina vu mojoj kompaniji na toliko mah preuzela, da ne samo prosti solđati, nego i unteroficiri dan na dan pijani vu svoj stan dohadaju, s toga određujen, da svaki, bil unteroficir ili prosti vojnik, ako bu jedan dan pijan, mora sam drugi dan k meni na raport dojt i prijaviti pred svemi oficiri vu kanceleriji, da je večra bil pijan kakti svinja.

(Drugi dan dojde vu kancelariju jeden kaprol — pijan)

Kaprol. Pokorno javiljam gospodin kapitan, da sam večra bil pijan kakti svinja.

Kapitan. Je — ali vi baš danas ov hip ste takaj pijani.

Kaprol. Gospodin kapitan! To bum zutra pokorno javil.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

Senja.
Meni se je nočas senjalo, pripovedal je nekoj šostar v jutro stavši se iz posteje, da sem s nogom na čavel stupil i kruto jako nabol.

A zakaj idete, gazda, svigdar boš spa² odgovori mu dečko.

Kolendar.

(Od 10-ga do 16-ga)

11. Nedelja. Martin bisk.
12. Ponedjeljek. Martin papa.
13. Tork. Stanislav. Kos.
14. Sreda. Levin. b.
15. Cetrtek. Leopold. prizn.
16. Petek. Ivan Trog.
17. Subota. Gregorij čud.

CENA ŽITKA

Kuruza — 5. Pšenica 7,10 Hrz 4,50 5 20.

Ječmen. 5—6. Zob 5. Grah beli 8,80 žuti 8,30

LOTTERIJA.

Bpešt 5. novembra 1888.

61. 11. 14. 16. 7.

VASUTI MENETREND.

CSÉNTÖBNYAN.

Indul.

Grätzerhof felé.

Reggel	6 óra	32 perczkor	postav.	) Prága Idő
Délután	4 " 13	"	"	
Ejjele	12 " 07	"	gyorsv.	

Hanizza felé.

Reggel	5 óra	25 perczkor	gyorsv.	) Prága Idő
Délben	11 " 55	"	postav.	
Ejjele	10 " 21	"	"	

Várazsd felé.

Reggel	7 óra	— perczkor	vegyesv.	) Prága Idő
Este	10 " 27	"	"	

Erkezik.

Grätzerhof felé.

Reggel	5 óra	02 perczkor	gyorsv.	) Prága Idő
Délben	11 " 27	"	postav.	
Ejjele	9 " 53	"	"	

Hanizza felé.

Reggel	6 óra	41 perczkor	postav.	) Prága Idő
Délután	4 " 17	"	"	
Ejjele	12 " 19	"	gyorsv.	

Várazsd felé.

Reggel	4 óra	50 perczkor	vegyesv.	) Prága Idő
Este	6 " 13	"	"	

Odgovorni urednik:

MARGITA I JOZSEF

Arverési hirdetmény

Alulírt kir. bír. végrehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102. 103 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Csáktornyai kir. bíróság 3163|3165|188 számú végzése által Kovacsics Verona és társai végrehajtottok jómárá Medlobi György ellen 253 frt 52kr. tőke s ennek járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 340 frt-ra becsült 2 db. kancsal, szekér, tehén, sertésölök és szővből álló nyilvános árverésen leendő eladása elrendelvény, ennek a helyszínén, vagyis ferkanoveczen leendő eszközölésére

1888. évi november hó 21. napján d. e. 10 óráig határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivhatnak meg, hogy az érintett tárgyak ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett eladott fognak.

Mind ezek, kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni kereseteiket, vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt bír. végrehajtóhoz adják be.

Az előírandó ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csáktornyan 1888 ik évi október hó 31 napján.

780 1-1

Kelt Perlakon a kir. járásbírótság mint tkvi hatóság 1888. szept. 2-án

782 1-1

3898 és 4430 sz. tk: 888

Arverési hirdetmény kivonat.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Wegscheider György nékanizsai lakosnak Ujlaki Bukovcsán József kottori lakós végrehajtott szuvelő ellen 700 frt tőke, ennek 1874 évi május hó 16-tól járó 6% kamatai, 78 frt 40 kr. per és végrehajtási 12 frt 55 kr. ezuttal megállapított költségek iránti végrehajtás ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. bíróság) területén fekvő kottori községi 389 sz. tjkvben A I 1-12 sor 454 hrsz. ingatlanból, ugy a rajta épült 257 népsorsz. házból, továbbá 849 1040 1163 1447 1483 3365 3662 3937 5656 6044 6745 8459 9270 10138 és 9961 hrsz. ingatlanokból alperes Ujlaki Bukovcsán Józsefet illető felerészre 653 frt becsárban kottori község házána!

1888 évi december hó 12. napján d. e. 10 óráig Hertelindy Béla nkanizsai lakós felperesi ügyvéd v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfogadott. Kikáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben v. óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár 3. egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt; a másodikikat u. a. naptól számított 60 nap alatt; a harmadikat u. a. naptól számított 90 nap alatt; minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. járásbírótság telekkönyvi osztályánál s Kottori község előjáróságánál megtekinthetők.

Perlakon 1888. szept. 12-én, a kir. bíróság, mint tkvi hatóság. 784 1-1

393 sz. tk: 888

Arverési hirdetmény kivonat.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. államkincstár felperesnek, Pollák Fülöp és neje Fürst Zsófia hodosáni lakosok elleni 39 frt 46 kr. tőke, ennek 1877 évi szeptember hó 24-től járó 6% kamatai 3 frt 80 kr. vérobajtási 5 frt 85 kr. ezuttal költségek iránti végrehajtás ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. bíróság) területén fekvő hodosáni 624 sztjkvben. A f. 779 hrsz. 112 frt becsárban, a hodosáni 1104 sztjkvben A f. 1549 hrsz. 581 frt becsárban, továbbá a hodosáni 562 sztjkvben A f. 117. hrsz. ingatlan, ugy a rajta épült 90 népsorsz. házra 400 frt becsárban az ugyanazon tjkvben A f. 2 sor 855 hrsz. ingatlan 105 frt becsárban a hodosán község házána!

1888 évi november hó 21. napján d. e. 10 óráig Dr. Tuboly Gyula nkanizsai lakós felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfogadott.

Kikáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben v. óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár 3. egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre

emelkedésétől számított 15 nap alatt; a másodikikat u. a. naptól számított 30 nap alatt; a harmadikat u. a. naptól számított 60 nap alatt; minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. bíróság telekkönyvi osztályánál s Hodosán község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Perlakon a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1888. augusztus 13. 785 1-1

3887 sz. tk: 888.

Arverési hirdetmény kivonat

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Zalamegye Összesített Átvátrai felperesnek Goszricsz Irán pálinoveczi lakós elleni 39 frt 52 kr. hátralékos tőke, ennek 1887 évi január hó 1-től járó 8 százalékos kamatai 4 frt 90 kr. jelenlegi költségek iránti végrehajtás ügyében a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. bíróság) területén fekvő Pálinovecz községi 18 sztjkvben A. f. 240 hrsz. 46 frt 242 hrsz. 27 frt 255 hrsz. 119 frt 257 hrsz. 34 frt 322 hrsz. 224 frt becsárban az

1883 évi november hó 19-én d. e. 10 óráig Pálinovecz község házána! Arvay Lajos Zalamegyezsi lakós felperesi ügyvéd v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfogadott.

Kikáltási ár, a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben v. óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 20 nap alatt; a másodikikat u. a. naptól számított 40 nap alatt; a harmadikat u. a. napól számított 60 nap alatt; minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. bíróság tkvi osztályánál s Pálinovecz község előjáróságánál megtekinthetők

Kelt Perlakon a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1888 augusztus 10-én 783 1-1

4252 sz. tk: 888.

Arverési hirdetmény kivonat.

A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Szy Sándoré csáktornyai lakós végrehajtottok, Segovics Ferenec jurseveczi lakós ellen 154 frt 62 kr. tőke, ennek 1873 évi december hó 7-től. 1877 évi július hó 1 éig 18 százaléka, azontul 8 százalékos kamatai 23 frt 95 kr. per, 10 frt 15 kr. végrehajtási, 14 frt 70 kr. ezuttal költségek iránti végrehajtás ügyében, a nkanizsai kir. törvényszék (a perlaki kir. bíróság) területén fekvő jurseveczi 36 sztjkvben A I. 73 hrsz. alatti ingatlanból a rajta épült 18 népsorszámú házból hozzá tartozó legelő és erdő illetményből alperest illető 1/2 rész 149 frt becsárban, továbbá az ugyanazon községi 174 sztjkvben A I 1-12 sor 57; 104|b| 139|b| 212|a| 219|c| 230|c| 260|a| 286|c| 819|c| 326|c| 332|c| és 304|c| 2 hrsz. ingatlanok összesen 513 frt becsárban Benkovecz Jursevecz községbíró házána!

1888. évi december hó 5-én d. e. 10 óráig Sárosi László csáktornyai lakós felperesi ügyvéd v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfogadott.

Kikáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 százalékat készpénzben v. óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a másodikikat u. a. naptól számított 60 nap alatt a harmadikat u. a. naptól számított 90 nap alatt minden egyes részlet után a árverés napjától számított 6 százalékos kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a perlaki kir. bíróság telekkönyvi osztályánál s Jursevecz község előjáróságánál megtekinthetők.

Máriacelli gyomorcsöppek.
Külön hatásu szer a gyomor minden betegségre.
Váltógy.

Központi szállásolt Brass Gyógygyógyászati Kereskedelmi Művelet.

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvást! A váltó máriacelli gyomorcsöppek csak hamisítják és utazók. A váltógyógyászat jelfelmutató (vagyok) piros, a tényleg váltógyógyászat eladott borítéka kell gyanúsítva lennie és minden ügyes mellékelt hamisítvány utasítva meg kell jegyezni, hogy az Kereskedelmi Gyógyászati Kereskedelmi Művelet.

Váltó minőségben kapható: **Zágráb:** az igazán erősnek gyógyászárban. **Cormak** Jász gyógyász. **Irán** Sándor gyógyász. **Katkin** Ant. E. gyógyász. **Podé** József gyógyász. **Pospiti** S. gyógyász. **N. Ántón** Pragó Béla gyógyász. **Kapronca** Werl Misa gyógyász. **Ludrecz** Kumbreg József gyógyász. **Murazombat** Böcs B. gyógy. **Pragada** Bilinski Hippol. gyógyász. **Sat. György** Pollathok R. gyógyász. (Hátaróvidék.)

Köszönetnyilvánítás.

A sors keze súlyosan nehezedett Magyar Genes lakosaira! Házaink, birtokunk a f. évi október 22-én dühöngő tűzvész martalékává lett. Kötelességet teljesítettünk tehát, midőn ezen úton is köztudomásra hoztuk a

„Triesti általános biztosító társaság”

(Assicurazioni Generali)

azon emberbaráti szeretetről tanuskodó eljárását hogy tűz kárunkat nem csak gyorsan és legméltányosabban megállapította, hanem a helyszínen aonnal ki is fizette és így a ön közmondást „Ki gyorsan ad, kétszer ad” fényesen beigazolta.

Fogadjá ezért nevezett társaság valamint nagyságos Reiszig Alajos ur, mint a „Triesti biztosító társaság” (Assicurazioni Generali) vas megyei főgynöke, szívből fakadó hálaik őszinte kifejezését.

Kelt Magyar Genesen 1888. október 30-án.

Molnár István	Holbok István	Vida Mihály
Vida Sámuel	Zsedényi Márton	Vida Józsa f. ifj.
Holbok Sándor	Somogyi István	Vida György
Hász János	Zsedényi Sán. alsó	Csepregi Sándor
Szakács Sándor	Szakács Ferencz	Vida Sándor alsó
id. Mógor József	Vida Péter	Molnár Sándor
Vida József alsó	Zsedényi György	Pap Juliána
Meyer Ferenczné	Somogyi József es.	Süle Ferencz s.
Mógor Pál	Háry Samuel	id. Mógor F. alsó
Borbély Józsa közép	Óv. Szalay S-né	Spitzer Bernát
Borbély Józsa. felső	Süle József	Borbély János

Káldy Dénes

(P. H.)

Németh k. jegyző.

Zahvala.

Ruka sudbine se je tvrdo slegla na stanovnike Magyar Genes zvane obćine! Naše hiže, naš imetek je ogenj 22-ga oktobra ovo leto uništil. — Za dužnost si držimo dakle i na ovom mestu na znanje dati ono človekoljubljivo postupanje.

TRSTJANSKOG OSIGURAJUČEG DRUŽTVA
(Assicurazioni Generali),

koje je naš kvar pri ognju, ne samo brzo i najboljom pravicom izmeriti dalo, nego i tak i na mestu izplatilo, ter do kazalo istinu one poslovice: „Koj brzo da, dvaput da.”

Naj prime zato gori imenuto društvo, tak takaj velemožni gospodin Alojz Reiszig, kakti varmegjinski glavni zastupnik „Trstjanskog Osigurajučeg društva” (Assicurazioni Generali) našu veliku, iz sreća dojduću zahvalu!

Vu Magyar-Genesu, dne 30 ga okt. 1888.

Štefan Molnár	Štefan Holbok	Mihaly Vida
Sámuel Vida	Martin Zsedényi	Jozef Vida mlajši
Sándor Holbok	Štefan Somogyi	Gjuro Vida
Ivan Hász	S. Zsedényi dolnji	Sándor Csepregi
Sándor Szakács	Franz Szakács	Sándor Vida dolnji
Józef Mógor stariši	Peter Vida	Sándor Molnár
Józef Vida dolnji	Gjuro Zsedényi	Jula Pap
Ferenc Meyerova	Józef Somogyi	Franz Süle
Pavel Mógor	Sámuel Hári	ml. F. Mógor dolnji
J. Borbély srednji	Szalaiova udova	Bernát Spitzer
J. Borbély gornji	Józef Süle	Ivan Borbély

Dénes Káldy

Nemeth obćinski notarius

(Pečat)

A CS. KIR. SZABAD.**TRISTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG**

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Reszvénytőke és készpénzbeli tartalékok összege; 36 millió forint o. é.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRŐGYŰNÖKSÉGÉTŐL.

Budapest, 1888. november hóban.

T. cz.

Van szerencsénk értesíteni hogy Csaktornyan főgynökséget álltunk fel, melynek vezetésével

Benedikt E. és fia urakat

biztuk meg kik jogosítva lesznek a fennálló átutalások értelmében tűz- és jég-biztosítási kötvények kiállítására nemkülönbön szállítmány-, úveg- baleset és életbiztosítási ajánlatoknak elintézés végett való átvételére.

Ezen elintézkedés folytán csaktornyai főgynökségünk azon helyzetben leend, hogy azonnal elintézheti az összes feladmányokat, viszont mindenkor feladatunknak fogjuk ismerni, m szerint felénk érdekeit minden irányban megóvjuk.

A igazgató tanács nevében

HEGEDUS SÁNDOR

Telyes tisztelettel

A. cs. kir. szabad

TRISTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

magyarországi vezérőgynöksége

ROTT.

Csa. i. kir. privil.

TRSTJANSKO OSIGURAJUČE DRUŽTVO

(Assicurazioni Generali)

Ut-meljeno leta 1831.

Svota temeljnog i prđuvanog kapitala va gotovih penez 36 milionov forinti.

Uz memo si slobodu cienj. obćinstvu javiti, da smo za Medjimurje i okolcu glavno zastupstvo utemeljili i ovlastili sa rođenjen

g. E. Benedikt i sina vu Čakovcu

koji ima punomoć sastaviti kontrakt (ugovor) za osiguranje proti ognju i tuđi, za osiguranje života, pri škodi robe naputu i glažova. Pod tim uređenju more ovo glavno zastupstvo svako osiguranje taki primiti i takaj svaku škodu taki izmeriti i izplatu odrediti. Mi budemo hasen naših strankah vu vsem obranili.

Vu ime ravnateljskog zbora:

Hegedus Sándor.

S izvrstnim poštovanjem

cs. i kr. priv.

Trstjanskog sveobće osigur. društva magj. glavno upravnictvo.

Kész férfi- és gyermeköltönyök.

POLLÁK GYULA

Csáktornyan.

 Főtér, új takarékpénztári épületben.

AJÁNlja DÚSAN FELSZERELT

őszii öltönyök,

TÉLI KABÁT, UTAZÓ-KÖPENY, BUNDA

és vízhatlan vadászkabátok raktárát.

TOVÁBBÁ NAGY VÁLASZTÉK

kalap-, téli sipka-, lábbeli- és fehérnemű

urak és gyermekek részére.

 Minden a legjutányosabb árért.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Nagy választékban.

787

Kalap-, lábbeli- és fehérneműek.

Férfi ruha-divatárak.

NAPTÁRAK 1889-RE:

FISCHEL FÜLÖP

KÖNYVKERESKEDESÉBEN

Nagy-Kanizsán, Csáktornyan és Kaposvárrott

KAPHATÓ:

1889. ÉVRE MAGYAR ÉS NÉMET

HÁZI NAPTÁRAK

ugyszintén fali-, előjegyzési és szaknaptaarak és zsebnaptáarak.

MÉG E HÉTEN MEGJELENIK AZ ISMERT

„MEDJIMURSKI KOLENDAR“

muraközi horvát naptár. 1889. évre pontos muraközi vásárok jegyzékével. Ára 20 krajczár.

Magyar és nemet művekből álló

 KÖLCSÖNKÖNYVTAR.

Előfizetési díj havonta 50 kr. — A könyveket kicserélni mindennap lehet.

786

tornya város jószívu lakóihoz, kérvén őket, szíveskednének a nőegyletet e nemes törekvésében támogatni, és a csáktornyai szegény tanulók számára pénzt, ruhaneműket, ruhaszövetet s másféléket a' áldékoszni. Csáktornya, 1888. nov. 15. Jeney Gusztáv egyleti titkár.

— **Eljegyzés.** Új Verly Miksa kapronczai gyógyszerész f. hó 10. én eljegyezte özv. Sipoš Károlynak kedves leányát Mariskát Perlakról. Sok szerencsét a költendő frigyhez!

— **Strakosch Sándor** tanár, a híres reáttatór e hó 13. án tartá Csáktornyan, a kereskedelmi kaszinóban, nagyszámú közönség jelenlétében felolvasást. A jeles művész egyes előadásai után a közönség tapaviharban tört ki. A felolvasás után a közönség társasvárosához ült, amelyen a művész szintén részt vett. Ez alkalommal Wollák R. ügyvéd, a kaszinó háznagya többeket bemutatott Strakoschnak. Az estély rendezője a kereskedelmi kaszinó választmányja volt, amely helyes dolgot művel amiközben tagjainak alkalmat ad nemes élvezetekben részt venni. Csupán az a megjegyzéstünk van, hogy általánosabbá kellene tenni az ilyen felolvasásokat, hogy mások is hozzájuthassanak, ne csak a kaszinó tagjai és 1-2 kiválasztott.

-- **Véglegesítés.** A vallás és közoktatási m. kir. minister ur Gaal Imrét a csáktornyai áll tanítóképző intézet rajz- és szépírást tanárát ez állomásán végleg megerősítette.

— **Leteyéről** írják, hogy ott e hó 14-én egy vándorlegény beállított az uradalmi tisztartóhoz és ebédet kért; kapott is. Midőn azt elfogyasztotta, elment s magával vitte a tisztartónál időző urad. főigazgató teli kabátját, amely a folyosón lógott. A károsult észrevevén a hiányt gyanújuk a vándorlegényre irányult. Utána hajattak s a Goricsán felé vezető úton érték; visszahozták Leteyére, ahol átadták a kir. járásbírósnak.

— **Zalamegye a szabadságharcban** című, legközelebb megjelenő munkára hívjuk fel a t. olvasóink szíves figyelmét. A mű Muraközre vonatkozólag kiválóan érdekes adatokat igér tartalmazni, azért előre is ajánljuk azt. Az előjegyzések (1 forint) a szerzőhöz Andrásbida (u. p. Zala Egerszeg) Novák Mihályhoz küldendők.

Szerkesztői üzenetek.

— **Andrásbida.** N. M. Munkásságának nagyon örvendünk. A „Z.”-ben és a „Z. K.”-ben olvastuk a mutatványt munkájából s igaz van, hogy Muraközre nézve kiválóan érdekes a közlemény, de beláthatja, hogy miután már a neve-

zett lapokban megjelent a kérdéses mutatvány, a „Muraköz” már nem hozhatja azt. Az nem menti a dolgot, hogy nem ért rá leírni. Ha a munka megjelenik, szívesen fogjuk ismertetni. Kérésünket anyiban már is teljesítjük; hogy a munka megjelenését lapunk más helyén jelezzük. — **Ménes.** B. A. A küldemény szépen van összeállítva; az aradi önépítési kimerítő leírását élvezettel olvastuk, de így részletes leírás az odavaló helyi lapokba való s nem a miénkbe. Ami Aradon névezetes történetik, azt úgy olvassa a mi közönségünk nagy része a napi lapokban. Aztán ma már november 18-ika van s október 6-ika között nagy az időköz, tehát a közlemény amugy is idejét multá. — **V.** urat keresse fel a Belvárosban (várban) az áll. felsőbb leányiskolában, szívesen fogja látni. — **Budapest.** Z. L. A lapot megindítottuk. Örülünk, hogy érdeklődnek arról, ami szülőhelyükön történik. — **Szeleczés.** A „pecsédtelen levelet” megkaptuk. Köszömjök. Várjuk a folytatásukat. Zala Egerszeg. H. G. Sajnálom, jelenleg semmit sem tehetek érdekében. Tanán jó volna a megyei lapokban ajánlköznia. — **Pécs.** K. J. és **Ivánovics.** S. J. Az elbeszélések mihelyt helyünk lesz, lapunk horvát részében közölteni fogunk. — **Tó-Szent-Márton.** Többeknek. A gundyal sem a laphan, sem a napiárban — még saját felolvasóútkra — sem lehet közölni. Szép história fejlődhetnék ki belőle a sajtóbírósgal előtt, amely a vécsi sárga házban lenne befejezését. — **H. Sz. Miklós.** B. B. Régen volt szerencénk. A dalokat köszönjük.

FELELŐS SZERKESZTŐ

MARGITAI JÓZSEF

TECAJ V.

VU ČAKOVCU 17. NOVEMBRA 1888.

BRJ 47.

Urednička pisarna:

Glavni pišec, fraterska hiša. Liro na kondignaciji. — S urednikom moči je svaki dan govornik med 11 i 12 vurom. — Sve poklije hituće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjizara Fischel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . . 1 frt
Na pol leta . . . . . 2 frt
Na četvrt leta . . . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se pošle pogolbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: u svaku nedelju.

Štampeni glasnik: „Medjimurskoga podpomogajničega činovničkoga društva „Čakovečke šparkske“, „Medjimurske šparkske“, „Doljno-Medjimurske šparkske“ i „Podpomogajničega društva“, „Gornjo-Medjimurskoga kulturnoga društva“.

NAREDBA

ZA OBUČVANJE I OBRANBE NESREČE OGNJA.

Nebrojene nesreće ognja, koje nam na tolikom broju unšćuju naša s težkimi žulji priskrbljena stanja i ostali imarek, već su i više oblasti vu veliku brigu hitile. Nemarnost našega naroda pri pažljivo obučvanju takovih nesrećah, zločeste navd-pojedinih gospodarov pri vodjenju bižnoga gospodarstva, nehajstvo oko pažnje na malu još nerazumnu decicu, a nazadnje i zlovoljno hotomično podžiganje zlobnih ne prijateljev — tak zvanih patikćah, tolike nam nesreće prouzrokuju širom po domovini pšvud, da ve ne samo pojedini, nego i celim obćnam grozi se bogača batina, koju nam nesreće ognja v ruke stisnu, ter nemilostivo gospodar s familijom skupa vu svet s truhom za kruhom prisile.

Vu ovakovih nepovoljnih okolnostih poskrbela se je mudra naša vlada i za to, da se tim nesrećam ognja sa dobrimi naredbami na kraj dojde.

Vu tu svihu iskušja je od visokoga ministeriuma za unuterie posle naredba pod brojem 53 888. od 12 augustusa o. l., koje vu sebi zahtjaje regule po kojih ima svaki gospodar svoje bižno gospodarstvo vrediti i čuvati se onih nehajstvenih i zlih navadah,

koje su mu do veda nebrojenokrat nesreću ognja prouzrokovala ter ga na bogačstvo spravile.

Svaki pošten gospodar bude s veseljem i rdostu pozdrvil tu naredbu a vu nji nalazeće se regule bude ralo pri svojoj hiži vpelil ter otćinskom brigom a i strogosiju nastojal, da te regule njegova familija točno uzdržavala bude!

Mi bud mo vam dragi moji Medjimurci iz te nar dbe pojedini regule ovde po časih rezložil i najpotrebiteša na znanje dali; ufam se, da je budete rado nasledovali ter vu svoj h žni red vpeali.

Za voga dajem vam na znanje, kaj najznamenitešega zadržaje prvo poglavje te naredbe. To su sledeće:

Po zak. članku XXII. § 21 od 1836. i to točka 22 veli: Uredvanje oko o gadenja ognja spada na obćinu. Stoga dužna je svaki obćina polek otolnostih svojih stvoriti vpeati uredbe gladeć na nesreću ognja. Uredbe obćinske nesmeju se protiviti uredbam orsačk o ognjogasnim, zato se ove moraju od više oblasti po viditi dati!

Obćinske ognjogasne uredbe od vsjih oblasti nepotrebne nevaljaju, a iste potvrđene — ako bi se kadgod nedostajim; ikazale — moreju se od oblas i vništiti. Proti ognjogasnim uredbam moreju pojedini apirati i to vu vremenu od 30

danov počemši od njihovoga proglašenja. Apellacija ide na ministerium.

Glede prestupkov ognjogasnih naredbah stoji svaki stanovnik pod kaštigom, koju kaštigu ipak viša oblast odreduje smislu sveobćih orsačkih zakonov i ognjogasnih i redarstvenih naredbah.

(Dragiput dalje.)

POSTUVANI GOSPON UREDNIK!

Buduć je nas nedeliščance nešće vu „Medjimurju“ nemilostivo napal ter niti negledeć na istinosti napomenjenih stvari, tak nas opisal, kak da bi mi v Medjimurju najgorši ljuti bili, prosimo, da ovih par redov vu svoj list prijetei dostoju, da se jji druga stran stvari vidia bude.

Pisec veli, da su 28-ga oktobra pri ognju naši stanovnici malo branili stanja. No ako je doćenić samo na jedn oko videl t. j. samo one gledal, koji su k njegovomu oku bole pisali, onda bi to istina bila, ali mi znano to: da su nedeliščanci pri obdveh ognjih (naime 28 i 29.) marljivo delali; oni su vieki špricatke, domaći su je razvali njihova imena moremo tu ipisati. Istina je, da su nam strahomučani i hrašćaneani brzo, a na zadnje i čakoveani na pomoć došli. Ovi zadnji došli su već na pogolbe zgorke, na lokalizirani ognj. Za one,

koji su v križ ruke držali, nevelimo ništ. Takovih je posvud, dosta jih je i v Čakovcu!

Dalje veli pisec, da su čkovski ognjogasci morali pešice trudni doma iti. No poštovana gospoda, to ste si sami krivi! Mi znamo, da su njihova kola, na kojih su se van dopelali, našli konje nazad vozili. Pak da i vezda jedankrat nebi bili foršpana dobili. To znamo da smo drugda navadno foršpana za njihove špricalke dali a njihovu foringu, vozeću van k ognju, pošteno platiti morali! A znamo i to, da smo mi naše špricalke iz Čakovca sami si doma pelati morali, kada smo tam na pomoć s njimi išli; ništa nam zato nije ništ platil, a niti nismo nikaj prošli, ar znamo krišćanska dužnost, koja veli: „Pomori bližnjemu svojemu!“

Pak ako smo mi zato tak nemarni, da neimamo ognjogasnoga društva, kak je onda to, da smo mi pri ognju v Martani i pri Periču s našom špricalkom predi došli, nego čakovčani? Malo vi e istine ima pisec v drugom članku svojega ribeža, najme: da imamo premalo naučiteljov. I to ima svoj stanoviti zrok! Veli, da smo najbogašća obćina. Vu tom se kruto vkanjuje. — Do vezda plaćali smo grofu za pašnike duga leta silne peveze, a za svakovrstne odkupe dugujemo još osem jezer forintov. Pašnike stanovnici zabudava vživaju, nameta neplaćaju — anda — kakvi smo mi bogataši?

Naj nam dostoji verovati gospon pisec, da se mi stoput dogovarjamo i staramo za napredak naše obćine. Govorili smo mi već i za ognjogašno društvo, za čitalnicu, za zidanje škole i kajkaj drugoga, ali gnetjeni od velikih stroškov i dugov, nismo dalje došli mogli, kak do toga, da smo ipak naše devojčice od deakov odlučili ter njim zoseb učiteljicu dali. Naše je ufanje i nadalje napredak napraviti i naj bude gospon pisec osvedočen, da smo mi još pred njegovim karanjem zamislili škole povekšiti, pak ako nam do vezda teške okolnosti toga dopustile nisu, zato nismo takvu špotnicu zaslužili, s kakovom se je gospon pisec na nas vršil. Imamo puno larmešov, istina i tolnačnikov, ali nigda ne vidimo pravoga početnika, stalnoga pomoćnika.

U Nedelišču dne 13. novembra 1888.

Marczius Pal
obćinski sudac.

Z A B A V A

ZAKLETI GRAD.

(PRIPOVEST OD ŠTRIGOVČAKA)

Stoji stoji tam Štrigovčak
Breg, visok na pol gore,
Od zdola pak do vrha v zrak
Tako se sudit more.

Od Štrigove je tako zvau;
Varaš se dići snjime
A on tu sam, stoji štiman
Da nosi jenu ime.

Kak venec je za Štrigovčak,
Nabrežna okolica,
Slamek, Trnovčak, Raskršćak,
Robadje, Goričica.

Iz vrha krasen je razgled,
Kak dalko oko segne.
Vino teh bregov je kak med,
Kad letina potegne.

Tu grad Kalec, tam Santavec,
Takaj po njem se zgleda,
Ar pripovedka čudna se
Od jega pripoveda.

Na vrhu negda grad je stal
Za stara još vremena,
Grad taj po bregu se je zval
Jednakoga imena.

Grad velik bil i giasovit,
Vsa shramba mu bogata,
Zakrival moćen visok zid,
Širi je srebra i zlata.

Al dok vu njem nabiralo
Se blago i bogastvo,
Na ljudstvo žnjega zviralo
Nevoja i sužanstvo.

Zadnji Graščak tu, bil je znan
Človek, od poganina
Zločesteši; na pol pesjan,
Još gorši od Turčina.

Lakomnosti, prevzetja duh
Navdajal mu življenje,
Kojemu Bog je bil truh
A konec na skvarjenje.

Od njega kmetom strah, trepet
V gospodćine; jer kada
Pred njim drhće, trepeće kmet,
To njemu se dopada.

Zmirom vakeš navaljuje,
Na kmete težje breme,
Zvan Boga nikoga neje,
Koj da za nje se vzeme.

Zuljavih rukah delaju,
Glad i žedju trpeći,
Za plaću „Mars“ prijemaju,
Al palicu po pleći.

Panduri i gradski hajduk
Imaju kraj njih stati
Po dva još vpreteju pred plug,
Da morata orati.

Neki vruci dan, sunce žge,
Pak još ne do polđneva,
Kmet i živina mokra je,
Od žedje omedleva.

Grasćaku slatko kakti med,
Kroz grlice vino teče,
A denes njemu za obed
Sukač kopnu pečē.

* * *
(Konec sledi.)

Složil M. KUTNJAK.
zvonar na Rackauzi.

Noć na staro leto, jednoga nesrećnoga.

Na obloku svoje liže stal je vu noći staroga leta neki starec, te je živojno čas k zvezdami posutomu nebu, a čas na tihu snegom pokritu zemlju, na kojoj je sada vu noćno doba sve mirao i tiho bilo, gledal. Nitko nije bil tak bez sna i nemira kak on, jer življenje mu je bilo, ne zelenocom mladost, nego snegom starosti pokrito, a smrt mu je bila blizu. Iz celoga svojega življenja nije on nikaj drugo imal i nikajsi priskrbel kak himbenosti, grehe i bolesti, na nikaj spravieno telo, zposušćenu dušu, prsa puna otrovne zlobe i starost punu požalovanja.

Njegovi lepi mladi dani su mu danas kakti strašila napravo dohadjali te mu se je ono lepo jutro prikazivalo, kad je slobodno mogel birati med dvema puti, najme med putom kreposti i med putom razvuzdanosti i zlobe.

Prsa su mu se stiskala i iz vrust njegovih je otrovna duha izhadjala. On je dobro zual vu kakovom se položaju nahadja.

Ves zmešan, s nelozmernom žalostjcm zakričal je proti nebesom: Daj mi moju mladost natrag! O otec nebeski, postavi me na razkrižje za da si drugi put izberem!

Ali njegova mladost je već zdavnja prošla. On je videl bludiljke (svečare) okolo moćvarah sim tam šuškat i na groblju vgasnutu te je rekel: „Ovo su moji vu bedastoci sprevedeni dani!“ — On je videl kak se je zvezda na nebu kresnula a kres proti zemlji dole leteći kako se je srpal. To sam ja, reklo je njegovo krvavo srdce ter je zubmi požalovanja dalje rovalo.

Predstavljanja u njegovih uzrujanih mogućanjih su mu još svakojake strahote pred oči donasala — noćni duhi su po krovih okolo zletavali, a mrtvečka lubanja vu mrtvačnici na groblju je malo po malo počela njegovu spodobu uzimati i njemu spodobna postajati.

Krč ga je pograbil i ves je počel na telu drhuti. Vu tom na jedankrat počme iz bližnjega turna muzika za novo leto igrati, kak da bi pobožen puk u crkvi popeval, i to ga je jedno maio umirilo.

On pogleda na nebo i po širokoj zemlji te se zamislil na svoje prijatelje u mladosti, koji su sada boljši i srećneši od njega. Nekoji su svećeniki, drugi učitelji i odhranitelji dece, tretji opet marljivi poljodjelavci, vredni gradjani domovine, sretni otci svoje dece i jednom rečjum svi na hasen domovini.

O! i ja bi mogel denes takov človek biti — i ja bi ovu noć mirno bez suzah mogel prespati, kak god i vi, da sam hotel. — Oh dragi roditelji! kak bi ja sad bil srećen, da sem vu mladosti vas poslušati hotel i da sem ono sve držal, kaj sem vam prigodom čestitajna k novomu letu kakti dečak još obćeval!

Kakti vu vrućici je stal sad pri obloku i fantazija mu je napravo donesla, kak da bi se ona njegove spodobne lubanja počela gibati i rasti, ter kad bi do velićine človeka bila zrasla, pričnilo mu se je, kak da bi se počela nazad mladiti.

Duše nije mogel gledati. — Zrukami si pokrije lice i jezero vrućih suzah su mu čez obraz u sneg padale; — samo je još stiha plaćući zdihaval: „Oh moja mladost! Gde si! Dojdi još jedankrat natrag!“

I ona je došla natrag: jer ovo je on samo u noći na staro leto senjal — on je bil još mladie, ali njegovi bludni čini nisu bili senja, oni su izbilja obstojali, i on je hvalil Boga, da je još mlad i da more još iz zločestog i bladnog puta okrenuti na dobar i krepostni.

Dragi čitatelj! Okreni snjim skupa iz puta bludnosti natrag, ako si na njem, jer ova senja ti bude jednoč sudac, i ako bus onda u zdvojnosti kričal: „Mladost moja, dojdi nazad!“ — Ona nebude došla.

Emanuel Kollay.

